

[Undervisningsministeren.]

for vidt, når det ærede medlem talte om, at eksamensvæsenets afsvækkelse kunne medføre en svækkelse af dansk åndsdannelse, og helt forkert er det, når det ærede medlem ligefrem ville mene, at der her var tale om ideologiske forskelle, den store forskel mellem konservativ og socialistisk menneskeforståelse og samfundssyn mødende hinanden i spørgsmålet om eksamen på seminarier. Det er at spænde de kulturpolitiske modsætninger altfor højt op. Jeg tror tværtimod, at vi på dette område er fælles om det væsentlige, at vi kan blive fælles om det væsentlige. Seminarierne er både for konservative og for socialister, og jeg ville tro, at vi, når vi nu har tænkt os om, kan finde en midterlinie, der forener.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) med hensyn til hans synspunkter angående eksamen. Vi må naturligvis her skelne mellem de voksnes fageksaminer og børneeksaminer. Hvad angår de voksnes eksaminer, kan vi vel nok forenkles dem noget. Et foredrag, der blev holdt under Nordisk Råds første session, gjorde i hvert fald på undertegete et stærkt indtryk, og jeg ville også tro, at foredraget gjorde indtryk på det ærede medlem hr. Hvidberg ... (Hvidberg: Ja!) ... , som jeg ved var tilstede på meget ansvarlig plads ved den pågældende lejlighed. Der er forskellige karakterskalaer i de nordiske lande, der er forskellige eksamensformer o. s. v. Den nordiske studenterkomité's betænkning vedrørende selve eksamensformholdene er et stort værk, der, anvendt som kasteskyts, kan slå en magister for panden. Vi må prøve på, om vi ikke ved hjælp af en økse kan hugge os gennem junglen; vi må tilstræbe en forenkling, der kan føre os fra en mandarinverden ind i det tyvende århundrede. Jeg ville ønske, at vi på nordisk område kunne få bestræbelserne forenede, så at vi fik meget enklere former at arbejde med. Når det drejer sig om uddannelsen af pædagoger, er dette — synes jeg — dobbelt nødvendigt, thi det er fra selve den pædagogiske side, problemet skal rulles op. De for en børneopdrager væsentligste egenskaber kan — som det er blevet sagt — ikke udmåles i tal, der anbringes på papiret; endnu mindre siger kvotienten, sammenlægningen af tallene og uddragningen af

et gennemsnitstal til slut — det er jo et helt fiktivt tal.

Nu skal vi ikke altfor langt ind på eksamensproblemerne her ved første behandling, men jeg skal lige nævne et par tanker til overvejelse. Hvad er det, vore skolekommissioner ser på? Jeg har som mangeårigt medlem af en skolekommission været med til at ansætte mange lærere. Det, man ser på, er de væsentlige fag — og så naturligvis manden selv. Er man ikke efter det korte besøg helt klar over, hvordan manden er, foretager man en eller anden personlig henvendelse til den pågældendes tidligere forstander eller til et andet menneske, man kender, og så stoler man i nogen grad på vidnesbyrdene. Men der er da ingen af os, der sætter sig til at undersøge, hvilken karakter manden har i naturhistorie eller i alle de fag, der ligger udenfor de væsentlige; det er de væsentlige fag, vi ser på, og så bedømmer vi manden så godt, vi kan, i kraft af eget syn og andres vidnesbyrd. De fleste skolekommissionsmedlemmer i dette land har ikke forudsætninger for at præstere andet; de er ikke inde i mandarinssystemet, så at de kan bedømme hver enkelt karakter i hele denne skala. Hvis vi vil — jeg siger ikke eksamensvæsenet, men eksamensuvæsenet — til livs i folkeskolen, må vi begynde i seminarier. Her optræder altså en vis modaktion, kommet til orde i „Kristeligt Dagblad“ — vel nærmest ud fra indremissions-synspunkter — og også fremført af det ærede medlem hr. Hvidberg i dag.

Men sandheden er, at vore seminarier allerede er gået i spidsen med hensyn til en reform af eksamensvæsenet, idet mange seminarier allerede har forladt den traditionelle eksamensform. Ja, jeg tør sige, at de danske seminarier med hensyn til nye former på eksamensvæsenets område ligger i spidsen for samtlige kulturinstitutioner her i landet.

Det er, synes jeg, en ganske interessant ting, at forsøgsarbejde, som jo er tilladt, ikke mindst har været udfoldet overfor eksaminerne, sådan at man er gået væk fra lektielæsnings- og overhøringsprincippet og over i retning af arbejds-skoleprincippet: samtaler, arbejde med stoffet selv, teksten, billedet, de historiske levninger eller naturgenstande, iagttagelser, samtale om det